

Representanter från kommunerna och regionerna i Stockholm-Mälardalen samlade för uppstarten av arbetet med Systemanalys 2028

Nu inleds resan mot Systemanalys 2028

Den 27 mars samlades 80 förtroendevalda och tjänstepersoner från åtta regioner för att ta nästa steg i det politiska vägvalsarbetet för Stockholm-Mälardalens regioners transporter. Fokus låg på det kommande arbetet med att uppdatera Systemanalysen, regionernas gemensamma utvecklingsstrategi med prioriteringar kring transportinfrastrukturen.

Erik Hamrin (M), Urban Granström (S), Monica Johansson (S), Kristoffer Tamsons (M) och Jens Sjöström (S)

Startskottet för nästa storregionala systemanalys har gått

80 politiska företrädare och tjänstepersoner samlades den 27 mars för uppstartsmötet för arbetet med Storregional systemanalys 2028. Nu tar Mälardalsrådets transportpolitiska samarbete, En Bättre Sits, ytterligare ett viktigt steg framåt.

■ – Om vi ska lyckas med Stockholm-Mälardalsregionens och Sveriges konkurrenskraft är transportinfrastrukturen avgörande. Det arbete som vi gör i Mälardalsrådet med gemensamma prioriteringar och Systemanalysen har genom åren visat sig framgångsrikt. Det handlar om ett systemtänk och att visa staten att vi står upp för våra prioriteringar långsiktigt, säger Jens Sjöström (S), ordförande Mälardalsrådet och investeringsregionråd Region Stockholm.

Stockholm-Mälardalsregionens infrastruktur-prioriteringar fastställs och beslutas politiskt i den gemensamma utvecklingsstrategin, Systemanalysen, som

uppdateras vart fjärde år. Den 27 mars samlades 80 ledande förtroendevalda och tjänstepersoner för att starta arbetet.

– Vi står inför en orolig tid och utmaningar där vi behöver öka vår beredskap, inte minst österut mot Finland och Baltikum. Vi står också inför ett tekniskifte som kommer förändra hur vi planerar, genomför, nyttjar och underhåller vår infrastruktur. En bra väg är halva resan och när vi ses nästa gång behöver vi samla oss för att hitta samarbetslösningar. Om vi gör det så blir både arbetet med och resultatet av vår Systemanalys lika bra som det varit historiskt, säger Kristoffer Tamsons (M),

ordförande En Bättre Sits och regionråd Region Stockholm.

Monica Johansson (S), vice ordförande En Bättre Sits och regionråd Region Sörmland, samt Erik Hamrin (M), kommunalråd Sala kommun och Urban Granström (S), kommunstyrelsens ordförande Nyköpings kommun medverkade under mötet och reflekterade över samarbetet.

En gemensam reflektion var att vi blir starkare tillsammans. Arbetet är inte enkelt, men det är väl inarbetat och strukturerat med återkommande revideringar av Systemanalysen, vilket framhölls som en styrka.

»»» Vad har du för förväntningar på den kommande En Bättre Sits-processen?

Karl Henriksson (KD) Huddinge kommun

Jag hoppas att vi ska kunna ta nästa steg. Den process som vi har varit inne i med den nationella planen är en enorm framgång för Stockholm-Mälardalsregionen. Fokuset på samhällsekonomisk nytta och lönsamhet i projekten gör att vi får ett försteg jämfört med många andra.

Linda Lundin (S) Gnesta kommun

I den förra processen hade vi väldigt bra samtal och högt till tak. Vi gjorde studiebesök och min förväntan är att vi fortsätter med det och för in olika perspektiv, både från storstäderna och från de mindre kommunerna. Vi behöver ha systemperspektiv och se vad som blir bäst för hela vår region.

Richard Fallqvist (L) Region Västmanland

Min förväntan är att vi får en bättre och ökad framdrift i infrastrukturfrågorna, vilket är helt avgörande för att företagen ska klara sin kompetensförsörjning. Att vi jobbar tillsammans gör att vi får mer utväxling i vår region.

Trafikverket: Fortsätt på samma spår

Som en del av arbetet med gemensamma transportpolitiska prioriteringar i Stockholm-Mälardalsregionen har Mälardalsrådet utvecklat ett unikt och nära samarbete med Trafikverket. Vid uppstartsmötet för Systemanalys 2028 fanns Trafikverket på plats för att beskriva sitt uppdrag och samarbetet.

■ Helena Sundberg, regiondirektör Trafikverket Östra regionen, har sett arbetet utvecklas under många år och uppmanade politikerna att fortsätta på samma spår:

– Ni gör mycket rätt redan. Era inspel genom Systemanalysen kommer rätt i tid och att ni lyckas ta fram ett faktabaserat underlag där ni enas om gemensamma prioriteringar är fantastiskt. Ett medskick är att våga bli ännu skarpare nästa gång.

För Anders Selström, ny regiondirektör Trafikverket Mellersta regionen, samt Tyra Wikström, tillträdande regiondirektör Trafikverket Östra

Tyra Wikström, Anders Selström och Helena Sundberg

regionen, var detta ett positivt första möte med Mälardalsrådet.

Anders Selström tillträdde som regiondirektör för Mellersta regionen i mars. De senaste sex åren har han arbetat på Trafikverkets verksamhetsområde Stora projekt, bland annat med En Bättre Sits-samarbetets prioriterade infrastrukturprojekt Förbifart Stockholm och Tvärförbindelse Södertörn.

Tyra Wikström har en gedigen erfarenhet från Trafikverket då hon bland annat varit planeringschef, samhällsplaneringschef och verksamhetsstyrningschef. Hon tillträder sin nya tjänst som regiondirektör för Östra regionen i juni.

Stockholm-Mälardalsregionen omfattas även av Trafikverket Sydöstra regionen där Peter Bernström är regiondirektör sedan november 2025.

»»» Vad har du för förväntningar på den kommande En Bättre Sits-processen?

Anna Sehlin (V) Region Stockholm

Att vi ska ha en minst lika bra process som vi haft tidigare och kunna fördjupa oss i frågor som känns relevanta. Viktigt att vi arbetar så som Trafikverket vill och tar fram den bästa nyttan. Kanske behöver vi se över tidigare prioriteringar för att ta fram de objekt som vi verkligen står bakom.

Oscar Lindster (S) Region Gotland

För Gotlands del är det såklart välkommet att Mälardalsrådet fortsätter att hjälpa oss att driva frågan om Gotlands tillgänglighet till resten av landet och även kommunikationerna vidare från våra hamnar på fastlandet, både mot Stockholm och vidare ut i landet.

Stefan Erikson (M) Linköpings kommun

Mina förväntningar på En Bättre Sits-processen är att vi fortsätter i samma anda som vi har haft under den gångna perioden, där kommuner och regioner gemensamt identifierar potentialen för att bygga en robust infrastruktur som bidrar till vår gemensamma ökade tillväxt.

Så blir Systemanalysen ännu bättre

Vilka perspektiv och frågor behöver vi diskutera särskilt i kommande process med att uppdatera Systemanalysen? Representanter från kommuner och regioner diskuterade frågan under Uppstartsmötet 27 mars.

Maria Nimvik Stern,
generalsekreterare
Mälardalsrådet

Aviva Blomquist,
projektledare
Mälardalsrådet

Den breda processen och det kontinuerliga samarbetet mellan kommunal, regional och nationell nivå är viktiga framgångsfaktorer för En Bättre Sits. Det menar Maria Nimvik Stern, generalsekreterare på Mälardalsrådet.

■ Varje Systemanalys som Mälardalsrådet tar fram måste bli lite bättre och lite skarpare. Efter varje arbetsprocess utvärderas därför styrkorna och utmaningarna.

– Andra delar av landet har på senare år börjat samla sig kring gemensamma

infrastrukturprioriteringar. Många av dessa sneglar på hur vi arbetar med Systemanalysen. Att vi bottnar i ett långsiktigt arbete som vi hela tiden utvecklar är en styrka som vi fortsatt behöver ta tillvara, säger Maria Nimvik Stern.

Utvärderingar av arbetet med Systemanalysen visar exempelvis att den breda arbetsprocessen, där representanter från både kommuner och regioner, samtliga riksdagspartier, myndigheter som Trafikverket och Sjöfartsverket, samt näringslivet deltar är en viktig framgångsfaktor. En annan framgångsfaktor är att starta arbetet tidigt. I detta är uppstartsmötet den 27 mars en pusselbit.

– Syftet med Uppstartsmötet är att tidigt börja identifiera utmaningar och knäckfrågor inför nästa Nationell transportinfrastrukturplan. På så sätt får tjänstepersonerna en bra grund och tidiga politiska inspel att arbeta vidare med inför att de förtroendevalda återsamlas igen efter valet, säger Aviva Blomquist, projektledare Mälardalsrådet.

Under mötet diskuterades vilka perspektiv och frågor som politikerna särskilt behöver diskutera i kommande arbetsprocess. Bland inspelen fanns önskemål om att i ökad grad se på frågor kopplade till bland annat beredskap, nyttoberäkningar samt teknikutveckling. Inspelen kommer att sammanställas och beredas vidare kommande år.

»»» Vad har du för förväntningar på den kommande En Bättre Sits-processen?

Jakob Dalunde (MP) Region Stockholm

Som ny in i arbetet har jag stora förväntningar på den kommande processen. Det finns en otrolig kraft när vi samlas och med en gemensam röst kan tala för En Bättre Sits transportpolitiska målsättningar där vi når klimatmålen och skapar en starkare arbetsmarknadsregion.

Catherine Öhrqvist (M) Häbo kommun

Att vi kan skapa förutsättningar för både invånare och företagare i Mälardalsregionen. Det är viktigt att infrastrukturen byggs ut i takt med tillväxten. Häbo är en liten kommun och här får en liten kommun möjligheten att göra sin röst hörd och vara en del i något som verkligen kan göra skillnad på riktigt.

Lars-Göran Zetterlund (C) Hällefors kommun

Att vårt samarbete i Mälardalen kommer ge ett bra resultat, precis som tidigare. Jag hoppas att vi i framtiden inte bara tänker nytt, vilket såklart är viktigt, men att vi också upprätthåller de saker vi har kommit överens om eftersom infrastrukturens satsningar tar lång tid.

Hur ska infrastrukturen utvecklas mer effektivt?

Förändringar i omvärlden ställer nya krav på Stockholm-Mälardalens järnvägar, vägar och sjöfartsleder. Nils Paul, expert infrastruktur Svenskt Näringsliv delade med sig av sin analys av hur den nationella nivån arbetar med att bygga infrastruktur mer effektivt.

■ En omvärld i förändring ställer nya krav på utvecklingen och planeringen av landets transportinfrastruktur, bland annat mot bakgrund av stora kostnadsökningar och Sveriges inträde i Nato. Regeringen har återkommande lyft behovet av att satsa på underhållet, men också behovet av att effektivisera genomförandet av infrastruktur och nya finansieringslösningar.

Nils Paul, expert infrastruktur Svenskt Näringsliv, har följt debatten noga. Vid uppstartsmötet den 27 mars delade han med sig av sin analys inför såväl regeringsbeslutet om den nationella transportinfrastrukturplanen 2026-2037, som Claes Norgrens utredning om alternativt genomförande av transportinfrastruktur – och vilka implikationer den kan få för kommunerna och regionerna inför nästa nationella plan 2030-2042.

Nils Paul, expert Svenskt Näringsliv

Sju regioners krav på regeringen om infrastrukturen

En Bättre Sits-samarbetet presenterade de gemensamma synpunkterna på Trafikverkets planförslag för infrastrukturminister Andreas Carlson (KD)

Regeringen avgör vilka spår, vägar och farleder som ska byggas kommande 12 år. Från de sju regionerna i En Bättre Sits-samarbetet som står bakom Systemanalysen är kraven tydliga: genomför Stockholm-Mälardalens prioriterade investeringar enligt tidsplan och satsa på nyttorna.

■ Trafikverket har lämnat sitt förslag till vilka infrastruktursatsningar som ska göras fram till 2033 och det är upp till regeringen att avgöra vilka spår, vägar och farleder som ska byggas. Resurserna är begränsade och det kommer behövas hårda prioriteringar. Genom Mälardalsrådets infrastruktursamarbete En Bättre Sits har regionerna enats om tydliga krav på regeringen. Det gemensamma remissvaret presenterades i samband med en hearing med infrastrukturministern den 8 december.

Läs remissvaret på malardalsradet.se/rapporter

Jenny Landernäs (M), regionråd Region Västmanland och vice ordförande En Bättre Matchning och Theres Andersson (S), regionråd Region Örebro län och ordförande En Bättre Matchning

”Kompetenssituationen akut fråga för planens genomförande”

Trafikverket beskriver i sitt förslag till nationell transportplan 2026-2037 att det finns en stor kompetensbrist inom hela infrastruktursektorn och där järnväg och väg särskilt pekas ut. Kompetensbristen riskerar leda till minskad genomförandeförmåga av planen. Frågorna diskuterades på uppstartsmötet med ledamöter från styrgruppen i Mälardalsrådets kompetensförsörjningssamarbete, En Bättre Matchning.

■ – Bristen på samhällsbyggare har uppmärksammats alltmer under de senaste åren, och vi har i Mälardalsrådet länge drivit frågan om bristen på utbildnings- och övningsanläggningar i vår del av landet. Att det finns pengar till underhåll och investeringar i nationella transportplanen är nödvändigt men om inte någon kan bygga spåren och vägarna blir det problem i alla fall. Och då riskerar vi både förseningar och fördringar i projekten, säger Jenny Landernäs (M), regionråd Region Västmanland och vice ordförande En Bättre Matchning.

Mälardalsrådet presenterade under 2025 en kompetenskartläggning ”Kritiska yrken och utbildningar för Stockholm-Mälardalsregionens transportinfrastruktur” för att belysa brister och behov. Rapporten identifierar flera utmaningar och möjliga

lösningar, bland annat om Trafikverkets roll kring utbildningssamordning och prognosarbete, samt om tillgång till utbildning och utbildningsmiljöer.

Som en del i sitt uppdrag ser Trafikverket nu över hur man kan utöka den geografiska tillgången till utbildningar samt utveckla prognoser för kompetensbehov inom teknikområdena bana, el, signal och tele.

– Tillgången till utbildning är en förutsättning för den lokala och regionala kompetensförsörjningen. Utbildningsutbudet behöver anpassas efter regionala och kommunala behov, inte minst inom samhällsbyggnad där behoven är stora. Här har staten ett stort ansvar inte minst när det handlar om högre utbildning där samhällsbyggare behöver prioriteras,

säger, Theres Andersson (S), regionråd Region Örebro län och ordförande En Bättre Matchning.

Uppdrag till Trafikverket inom kompetensförsörjning

2024 Regeringen ger Trafikverket i uppdrag att lämna förslag på åtgärder för att stärka kompetensförsörjningen inom järnvägssektorn.

2025 Trafikverket redovisar förslag för att stärka kompetensförsörjningen inom järnvägsområdet.

2026 Regeringen ger Trafikverket i uppdrag att verka för en långsiktig hållbar kompetensförsörjning inom järnvägsområdet.

Transportinfrastruktur och kompetensförsörjning på Godsdagen i Södertälje

Varje år fraktas 150 miljoner ton gods till, från eller genom Stockholm-Mälardalsregionen. Den 27 november bjöd Mälardalsrådet in representanter från politik, näringsliv och akademi till den årliga Godsdagen – denna gång i Södertälje. Fokus för konferensen var Mälarsjöfarten och sjöfartens utveckling, Trafikverkets förslag till nationell transportinfrastrukturplan, samt elektrifiering av tunga transporter.

■ – Södertälje är en viktig nod för transporter och utveckling i hela Sverige. Det är en historisk plats för mötet mellan världen på andra sidan Östersjön och de svenska landskapen runt Mälaren. Med vattnet som transportled mot framtiden, säger Kristoffer Tamsons (M), ordförande Godstransportrådet i Stockholm-Mälardalsregionen och oppositionsregionråd Region Stockholm.

Ett särskilt tema för Godsdagen var sjöfartens förutsättningar och utvecklingspotential. Representanter för Trafikverket,

Foto: Michael Steinberg/Mälardalsrådet.

Kristoffer Tamsons (M), ordförande Godstransportrådet, Boel Godner (S), kommunstyrelsens ordförande Södertälje kommun, samt Helena Sundberg, regiondirektör Trafikverket Östra regionen och Helena Werre, tf regiondirektör Trafikverket Mellersta regionen hälsade deltagarna välkomna.

Sjöfartsverket och Mälarhamnar gav sina perspektiv på vad som görs och behöver göras för att stimulera en överflyttning av gods från väg till sjö. Det bjöds på en uppdatering om det pågående arbetet med att bygga om Södertälje sluss och kanal – en pusselbit i att möjliggöra större fartyg i Mälaren. I samband med konferensen bjöd Södertälje hamn in därtill till ett studiebesök i hamnen och logistikområdet Stockholm Syd.

Godsdagen är Mälardalsrådets årliga konferens som genomförs varje höst. Utöver sjöfarten diskuterades Trafikverkets förslag till Nationell plan, elektrifiering av tunga transporter, samt

arbetet i det storregional godstransportråd för Stockholm-Mälardalsregionen som Mälardalsrådet och Trafikverket driver tillsammans.

Ny rapport från Godstransportrådet för Stockholm-Mälardalsregionen.

Läs på malardalsradet.se/rapporter

Peter Norman utsågs till Årets Mälardarling

Den tidigare Arlanda-utredaren Peter Norman har utsetts till Årets Mälardarling 2025 för sitt engagerade arbete för att stärka tillgängligheten till Arlanda, en av Stockholm-Mälardalsregionens främsta transportnoder.

■ – Peter Norman har under många år varit starkt engagerad för Arlandas och Stockholm-Mälardalsregionens utveckling. Som regeringens tidigare Arlandasamordnare har han framhållit Arlanda som transportnod och lämnat flera viktiga reformförslag för Arlandas utveckling. Även efter utgången av sitt uppdrag har Peter Norman fortsatt att vara en stark röst för Arlandas utveckling, säger Jens Sjöström (S) ordförande Mälardalsrådet och investeringsregionråd Region Stockholm.

I sin slutrapport i Arlandasamordningen (SOU 2025:67) till infrastrukturminister Andreas Carlson (KD), har Peter Norman framhållit flera viktiga reformförslag som avvecklad stationsavgift, minskad vägträngsel och ökat kollektivtrafik-resande till flygplatsen. Förslag som har välkomnats av Mälardalsrådet.

Peter Norman

Årets Mälardarling är en utmärkelse från Mälardalsrådet till en person eller organisation som genom sitt engagemang, arbete, projekt eller spännande idé bidragit till att utveckla Stockholm-Mälardalsregionen. Priset delas ut av Mälardalsrådets ordförande. Bland de tidigare pristagarna finns Byggföretagen, rektorstrion på Mälardalens universitet och Jan Scherman.

Från regeringens pressträff den 28 april med beslut om nationell transportplan 2026-2037

Viktiga steg framåt i nationell plan – arbetet fortsätter

Den 28 april presenterade regeringen sitt beslut om den nationella planen för transportinfrastrukturen 2026–2037. För Stockholm-Mälardalsregionen innebär planen flera viktiga steg framåt, där ett antal av de satsningar som kommunerna och regionerna gemensamt prioriterat inom En Bättre Sits finns med.

Satsningar kopplade till Arlanda och Södertälje, liksom Tvärförbindelse Södertörn och utvecklingen av Laxå bangård, bidrar till att stärka kapaciteten i transportsystemet och förbättra förutsättningarna för både arbetspendling och effektiva godstransporter. Det är investeringar som har stor betydelse för hela landets tillväxt och konkurrenskraft.

Samtidigt innebär planen att flera viktiga frågor kvarstår. Mälardalsrådet ser ett fortsatt behov av att stärka

infrastrukturen i regionen, inte minst för att möta det ökade trycket på transportsystemet och säkerställa robusta och effektiva flöden för både människor och gods.

En samlad bild av planens inriktning visar att den i hög grad präglas av ett ökat fokus på vidmakthållande, kostnadskontroll och genomförbarhet. Det stärker tillförlitligheten i transportsystemet, men innebär också att flera nya kapacitetshöjande investeringar skjuts på framtiden eller uteblir, exempelvis Ostlänken som nu avslutas innan Linköping C, Tomtebodabangård som utgår helt samt uteblivna satsningar på Mäljarbanan och Svealandsbanan.

Genom samarbetet En Bättre Sits fortsätter Stockholm-Mälardalsregionens aktörer att driva gemensamma prioriteringar för att säkerställa att framtida investeringar utgår från helhet, nytta och långsiktighet.

Mälardalsrådet driver medlemmarnas infrastrukturfrågor för ett bättre resultat i den nationella transportinfrastrukturplaneringen. För att fler och smartare satsningar ska göras i våra regioner – till nytta för resenärer och godstransporter i hela landet. Mälardalsrådet koordinerar En Bättre Sits-samarbetet.

I samarbetet ingår sedan länge sju regioner: Stockholm, Uppsala, Västmanland, Örebro, Sörmland, Östergötland och Gotland. Sedan hösten 2024 ingår även Region Dalarna i samarbetet.

Läs mer på enbattresits.se

Redaktör: Aviva Blomquist, Mälardalsrådet. Text: Mälardalsrådet.

Layout: Proud Power Agency. Foto: Aksel Örn Ekblom/Mälardalsrådet.

Ansvarig utgivare: Maria Nimvik Stern, maria.nimvikstern@malardalsradet.se.

MÄLARDALSRÅDET
malardalsradet.se